

sätter ofta mycket höga belopp och vi måste tillåta chefer att arbeta på heltid med detta, sade Ulf Thörnberg.

»Måste visa att vi är mest lämpade«

Upphovsmännen bakom visions- och måldokumentet, dvs Läkarförbundets centralstyrelse, argumenterade för dokumentets nuvarande skrivning. Läkare är inga självskrivna chefer. Det menade bland annat Läkarförbundets andre vice ordförande, Eva Nilsson Bågenholm, själv utbildad sjuksköterska.

– Vårdförbundet hade redan på 1970-talet en tydlig politisk ambition att även sjuksköterskor skulle kunna vara chefer i hälso- och sjukvården, och man utbildade sjuksköterskorna i personaladministration etc. Men är läkarna beredda att bli chefer? Glöm sjuksköterskorna, och visa i stället att vi är de mest lämpade om vi nu ska ta detta på allvar. Diskussionen tenderar att bli cementerad i det som var förr, sade Eva Nilsson Bågenholm.

– Det är självklart att vården blir bäst om det är läkare som är chefer inom hälso- och sjukvården, sade ordförande Bernhard Grewin. Men vår utmaning ligger i att i handling visa att det faktiskt är så. Gör vi det får vi bäst förutsättningar, vi kan inte kräva formella krav på läkarkompetens för att bli chef.

Ulf Swanstein, ledamot i förbundets centralstyrelse:

– Vi inom centralstyrelsen har samma ambition, men frågan är hur man når dit? Jag tror inte att vägen mot ett större inflytande för läkare går via regleringar eller tvingande lagstiftning. Samtidigt finns det redan idag tecken på ett ökat inflytande bland läkare, genom att läkare allt oftare väljs vid tillsättning av höga chefsposter, sade Ulf Swanstein.

Även bland fullmäktiges delegater fanns klara ställningstaganden för att läkarrollen inte med automatik innebär ett likhetsstecken med gott chefskap.

– Chefskapet måste vi förtjäna. Vi måste kunna ekonomi, personalhantering etc, och inte bara medicin. Det räcker inte! sade Göran Holmberg, Svenska överläkarsamfundet.

Efter en lång debatt om Läkarförbundets visions- och måldokument, som i realiteten mer handlade om chefsrollen, röstade fullmäktige för att fastställa de av förbundet föreslagna målen. Två yrkanden bifölls. Till skrivningen ska tilläggas att den inbördes numreringen av målen inte innebär någon rangordning av punkterna, samt att förbundet i det fortsatta arbetet med delmål särskilt belyser läkares möjligheter att arbeta som ledare/chefer.

Peter Örn

Vinnare av Framtidens läkares pris »En ära och en upprättelse«

– Priset är en ära, men det känns också som en upprättelse eftersom det i början var ett arbete i mycket motvind.

Det säger överläkare Lena Hjelte, sektionschef för Stockholms Cystisk Fibros-center vid Huddinge Universitetssjukhus, som vid årets fullmäktigemöte fick ta emot Framtidens läkares pris. Det var första gången priset delas ut.

II Framtidens läkare är ett projekt som Sveriges läkarförbund driver sedan tre år, för att få läkare att engagera sig i sin egen yrkesroll i ökad utsträckning. Ett led i projektet är att särskilt lyfta fram någon som verkat i projektets anda, och som kan tjäna som ett föredöme för andra. Det sker genom Framtidens läkares pris, som vid Läkarförbundets fullmäktigemöte i Göteborg delades ut för första gången.

Priset, ett diplom samt 25 000 kronor, gick till överläkare Lena Hjelte. Lena Hjelte är sektionschef för Stockholms Cystisk Fibros-center vid Huddinge Universitetssjukhus. Det är det första centret i sitt slag i Sverige, och som idag har följts av flera motsvarande centra på andra orter.

Motiveringen till priset är »För ett brett och mångsidigt ledarskap som skapat förutsättningar för medarbetare att ge vård med patienten i centrum«.

»Måste kunna argumentera«

– Jag är mycket glad och stolt för priset, och prismotiveringen värmdede verkligen. Priset gör också att man reflekterar över sitt eget ledarskap: Hur har jag gjort och vad har jag gjort? säger Lena Hjelte.

Lena Hjelte tog över chefskapet för Centrum för cystisk fibros 1990, och leder i dag en verksamhet med 20–25 anställda och omkring 200 patienter i såväl slutet som öppen vård.

Framgången som verksamhetschef tillskriver hon bland annat sin förmåga att argumentera för att få till stånd bra avtal. För det krävs inte minst kompetens, vilket hon skaffat sig genom att exempelvis läsa 10 poäng ekonomi på universitetet.

– Jag skaffade mig möjligheterna att driva verksamheten på ett bra sätt genom att få till stånd bra ekonomiska ramar. Jag var den enda verksamhetschefen som fick igenom ett separatavtal i förhandlingarna med Hälso- och sjukvårdsnämnden då jag tillträtt som chef. Det

Överläkare Lena Hjelte, sektionschef för Stockholms Cystisk Fibros-center, fick vid Läkarförbundets fullmäktigemöte ta emot Framtidens läkares pris 2001.

har inneburit att verksamheten tryggats, och att personalen kunnat erbjudas kompetensutveckling och bra löneökningar. På det sättet har de stannat kvar.

Lena Hjelte menar att det är viktigt att prioritera ledarskapet, även då det är tungt och svårt. Samtidigt är det viktigt att medarbetarna också får ett stort ansvar, och möjlighet att växa. Det gäller alla yrkesgrupperna.

– Hos oss finns det inget tak för den utvecklingen. Vi har exempelvis en undersköterska som skrivit vetenskapliga rapporter som presenterats internationellt.

– Den patientgrupp vi arbetar med är tung, och det är därför mycket viktigt att man känner att man har något att tillföra. Ett team är aldrig starkare än dess svagaste länk, säger Lena Hjelte.

Lena Hjelte anser att det svåraste i ledarrollen ligger inom sig självt: att våga se sig som ledare och våga ge ledarskapet tillräckligt stort utrymme.

– Man måste komma över den tröskel som innebär att allt annat prioriteras först.

– Men utvecklingen av ledarskapet görs tillsammans med medarbetarna, då vi alla utvecklas i våra olika roller.

Lena Hjelte hoppas att Framtidens läkares pris ger alla läkare incitament att ta fram de verktyg som behövs för att möta morgondagens patienter på deras villkor.

– Allt är möjligt bara vi ser det!

Peter Örn